

Årsredovisning 2023-12-31

Kommunstyrelsen

Innehåll

Inledning	2
Verksamhetens uppdrag och ansvar	3
Årets verksamhet	4
Måluppfyllelse.....	16
Strategiskt område Inspirerande livsmiljö.....	17
Kommunfullmäktiges mål 1: Arboga växer och utvecklas	17
Kommunfullmäktiges mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande	20
Kommunfullmäktiges mål 5 En ekologisk hållbar kommun	23
Strategiskt område Inspirerande lärande och arbete	25
Kommunfullmäktiges mål 7 Fler Arbogabor i arbete	25
Strategiskt område Inspirerande organisation.....	27
Kommunfullmäktiges mål 8 En attraktiv arbetsgivare	27
Kommunfullmäktiges mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi.....	30
Internkontroll	33
Barnrättsarbete.....	34
Ekonomi	35
Driftredovisning	35
Investeringsredovisning.....	37
Framtid.....	39
Sammanfattning	40
Årets verksamhet.....	40
Måluppfyllelse	40
Ekonomi	41
Framtid	41

Inledning

Nämnderna, bolagen och styrelsen ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Uppföljningen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra kommunens verksamhet och resurser så att verksamheten utvecklas i beslutad riktning. Processen syftar till att ge chefer och förtroendevalda underlag för att vidta åtgärder och styra verksamheten i beslutad riktning. Uppföljningen ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomiska och verksamhetsmässiga. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Varje chef har ansvar för kontinuerlig uppföljning inom sitt ansvarsområde. Om uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras vidare i organisationen. Åtgärder för att korrigera avvikelserna ska genomföras inom egen delegation. Den kontinuerliga uppföljningen sammanställs i en rapport och behandlas vid varje nämndssammanträde.

Utöver den kontinuerliga uppföljningen och den rapportering som följer av denna ska nämnd, styrelsen och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport. Dessa är;

- Tertialuppföljning som är till och med april samt årsprognos (nämndernas prognoser utgår från utfall till och med mars),
- Delårsrapport som är uppföljning till och med augusti samt årsprognos,
- Årsredovisning som är uppföljning till och med december.

Utöver denna skriftliga rapportering ska kommunstyrelsen få en ekonomirapport i mars, april, augusti och november innehållande en översikt av det ekonomiska läget samt eventuella åtgärdsplaner från nämnderna.

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning 4 kapitlet (LKBR 2018:597) finns allmänna bestämmelser om årsredovisningen. Årsredovisningen innehåller övergripande information av den verksamhet som bedrivits under året och information om kommunens ekonomiska resultat och ställning.

Verksamhetens uppdrag och ansvar

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha en fortlöpande dialog med nämnderna om utveckling av ekonomin och verksamheten, samordna ekonomi- och verksamhetsstyrningen, sammanställa förslag till Strategisk och ekonomisk plan, utarbeta förslag till årsredovisning och delårsrapport och översända dessa till revisorerna för granskning.

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs hos fullmäktige samt övriga nämnder och styrelser. Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Styrelsen ansvarar även för kommunens organisation, omvärldsbevakning, utvecklingsarbete, lokalfrågor, näringslivs- och turistverksamhet, kommunikation, marknadsföring, samhällsplanering, samt kontakter med externa myndigheter och organisationer.

Till kommunstyrelseförvaltningen hör enheterna administrativa enheten, HR, näringsliv och turism, ekonomi och styrning, och samhällsbyggnad.

Årets verksamhet

År 2023 har varit ett utmanande år. Det oroliga världsläget har fortsatt, vilket medfört kraftig prisutveckling, höjda räntor och pensionskostnader. Detta i sin tur innebär diskussioner i offentliga sektorn om säkerhetsläget och om åtgärder så som effektiviseringar, besparingar, skattehöjningar och ökade statsbidrag.

År 2023 var första året på mandatperioden vilket innebar för verksamheten att förhålla sig till det politiska programmet och den inriktning som kommunfullmäktiges mål indikerar. Utöver förvaltningens ordinarie grunduppdrag har det genomförts många aktiviteter. Ett axplock av aktiviteter redovisas i nedanstående punkter;

- Det politiska programmet för mandatperioden
- Kommunfullmäktiges övergripande mål för mandatperioden
- Kommunstyrelsens mål för mandatperioden och dess indikatorer
- Politikerutbildning
- Nytt gemensamt driftbolag inom vatten och avlopp tillsammans med Kungsörs kommun
- I februari lanserades en ny, moderniserad webbplats med fokus på service, användarvänlighet och tillgänglighet
- Framtagande av reviderat kommunvapen
- Investeringsbeslut och första spadtaget för ny grundskola
- Ny organisation för kommunens fritids- och kulturverksamheter
- Arbetet med Södra spåret slutfört
- Fortsatt högt betyg för service till näringslivet
- Ceremoni för nya svenska medborgare i samband med nationaldagen
- Chefoskopet, översyn av chefers organisatoriska förutsättningar
- Utbildning i medarbetarskap
- Nulägesanalys av verksamheterna utifrån 2022 års utfall
- Implementering ny inköpsorganisation
- Anpassning av verksamheten avseende nya regler om dygnsvila
- Ny leverantör företagshälsovård
- Firande av 25-års jubilarer
- Företagsbesök och morgonsoffor
- Flytt- och boendestudie
- Koncession för nytt regionalnät avseende kraftförsörjning
- Etableringsplan
- Flera evenemang genomförda så som Medeltidsdagar, Antikmässa och Julmarknad
- Arbeta med att ta fram attraktiva tomter för bostäder och etableringsmark
- Markanvisningar
- Strategiska samtal med försvarsindustrin och Försvarsmakten

Kommundirektör

Ett antal kommunövergripande utvecklingsprojekt har pågått under året. Det är projekt där kommunledningen identifierat behovet av översyn och utveckling.

- VA-frågor, gemensamt driftbolag mellan Arboga och Kungsör är beslutat. Start 1 januari 2024
- Utveckling av upphandlings- och inköpsorganisationen. Förstudie är genomförd och en delvis ny inköpsorganisation är genomförd, nu är inriktning ett inköpssystem
- Kommunens styrmodell inför mandatperioden 2023–2026, kommunfullmäktige har antagit politiskt program och de övergripande målen och där nämnderna specificerat dessa i verksamhetsmål och indikatorer
- Översyn av omfattning och uppdrag för fritids- och kulturförvaltningen resulterade i att förvaltningen upphörde och där verksamheten flyttas till kommunstyrelsens och barn- och utbildningsnämndens verksamheter
- Samordning av kommunens tekniska verksamhet med beslut kvartal 1 2024
- Återtagande av säkerhets- och krisberedskapsarbetet från VMKF, ny enhet från 1 januari 2024
- Tillgänglighetsanpassa kommunvapnet och arbete med kommunens grafiska profil
- Framtagande av etableringsplan med beslut under 2024.

Administrativa enheten

Kommunikatörerna, som tidigare organiserats direkt under kommundirektör överfördes från och med maj till kanslienheten. Samtidigt bytte kanslienheten namn till administrativa enheten.

Kommunstyrelsen beslutade 2022-03-29, § 69 att kommunstyrelseförvaltningen får uppdrag att utreda framtida uppdrag och omfattning för fritids- och kulturförvaltningens verksamheter. En extern utredare genomförde under våren utredningen. 2022-09-27 beslutade kommunstyrelsen, § 155, att ge kommundirektören i uppdrag att tillsammans med skolchef, fritids- och kulturchef och övriga berörda fortsätta utreda med inriktningen mot att bilda en ny förvaltning eller en stabil förvaltningsorganisation. Kommunstyrelsen beslutade 2023-02-21, § 30, KS 105, att fritids- och kulturförvaltningen upphör som egen förvaltning från och med den 1 maj 2023. Ungdomsenheten, men kulturskolan och fritidsgården Gluggen överförs till barn- och utbildningsförvaltningen och övriga enheter överförs till kommunstyrelseförvaltningen. Fritids- och kulturnämnden fortsätter sitt uppdrag och samordnas från kommunstyrelseförvaltningen. Den 10 mars inkom ett överklagande till Förvaltningsrätten i Uppsala. Parten för överklagandet ansåg att frågan hanterats felaktigt, då kommunstyrelsen inte konsulterat fritids- och kulturnämnden innan beslutet fattats och att inte frågan om förvaltningens upphörande överlätits till kommunfullmäktige.

Förvaltningsrättens dom inkom 2023-04-25. Förvaltningsrätten upphävde det överklagade beslutet. Förvaltningsrättens motiv: "Enligt förvaltningsrättens bedömning finns ett utrymme att på nämndnivå fatta beslut om hur förvaltningen ska organiseras i olika avseenden. Det aktuella beslutet innebär dock att fritids- och kulturnämnden inte kommer ha någon egen förvaltning

alls. Ett sådant beslut innebär ställningstagande till en principiell fråga som det ankommer på fullmäktige att ta ställning till. Det aktuella beslutet strider därför mot 13 kap. 8 § kommunalagen. Beslutet ska därför upphävas. Vid denna utgång saknas skäl att ta ställning till frågan vilken betydelse frågan om samråd mellan nämnden och styrelsen, samt beslutets förenlighet med reglementet har för beslutets laglighet".

Efter att beslutet om organisation för fritids- och kulturförvaltningens verksamheter upphävts av Förvaltningsrätten behandlade kommunstyrelsen åter ärendet den 16 maj 2023 och beslutade att kommunstyrelsens förslag remitteras till fritids- och kultur nämnden för yttrande. Fritids- och kultur nämndens yttrande från sammanträde 2023-05-25: Fritids- och kultur nämnden ställer sig bakom kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-01 § 91, att återremittera ärendet till kommunstyrelsen för att klargöra hur kallelsen till fritids- och kultur nämndens extra sammanträde den 25 maj 2023 skedde samt beredningstid för nämnd, och klargöra varför inte hela förvaltningsorganisationen har setts över.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-12 § 98 (KS 105/2022):

1. Motiven till återremissen bedöms klargjorda och ingen anledning till justering eller behov av åtgärder föreligger.
2. Fritids- och kulturförvaltningen upphör som egen förvaltning från och med den 15 juli 2023.
3. Fritids- och kulturförvaltningens Ungdomsenhet (kulturskola och fritidsgård) överförs till barn- och utbildningsförvaltningen och ingår i barn- och utbildningsnämndens ansvar. Övriga enheter övergår till kommunstyrelseförvaltningen.
4. Ekonomisk driftram för Ungdomsenheten 2023 uppgår till 10 655 tkr och ekonomisk investeringsram för Ungdoms enheten 2023 uppgår till 360 tkr.

All personal, inom tidigare fritids- och kulturförvaltningen har erbjudits tjänst inom kommunstyrelseförvaltningen respektive barn och utbildningsförvaltningen. Samtliga har tackat ja till erbjudandet. 15 juli startade den nya enheten sitt arbete och uppdraget utökades och förändrades. Arbetet pågår med att forma den nya organisationen.

En digitaliseringssamordnare har rekryterats och anställts från och med den 1 januari 2023. Då digitaliseringssamordnaren internrekryterats har ersättningsrekrytering av utredare skett och ny utredare tillträdde under april. Tidigare enhetschef på kansliet gick i pension under våren och från och med maj var fritids- och kulturchefen tillförordnad administrativ chef. Från och med 15 juli finns administrativ chef på plats. Ytterligare en pensionsavgång skedde under våren. Rekrytering har genomförts och en registrator påbörjade sitt arbete 21 augusti.

Digitaliseringssamordnaren har under året arbetat i med e-tjänster på webben och som första e-tjänst finns "beställning av e-tjänst", en möjlighet för alla nämnder och bolag att beställa en ny e-tjänst. Projekt med införande av digitala nationella prov är igång och lansering av "säker e-

post, "säkra möten" och "e-tjänstelegitimation" pågår. Ett digitaliseringsteam har bildats med representanter från kommunkoncernens olika verksamheter.

Utbildningen av kommunfullmäktige och nämndpresidier fortsatte i januari med information om riktlinje och rutin vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i Arboga kommun och en genomgång av OSL och allmän handling. Kommunstyrelsen hade två utbildningsdagar i mars med information om styrmodellen, kommunstyrelsens uppdrag och utmaningar

I kommunstyrelsens diarium har 443 ärenden registrerats. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess arbetsutskott har haft 13 sammanträden. Totalt har 185 paragrafer behandlats i kommunfullmäktige och 232 paragrafer i kommunstyrelsen.

Den traditionella ceremonin där kommunfullmäktiges presidium inbjuder nya svenska medborgare på nationaldagen genomfördes för de som blivit svenska medborgare 2022. Ungefär 100 personer åt jordgubbstårta och fick diplom och minnesgåvor. Ceremonin ägde rum i Medborgarhuset och deltagarna fortsatte sedan firandet i Ahllöfsparken.

33 borgerliga vigslar administrerades.

Förebyggande rådet har haft en fortsatt samordnande roll i kommunens folkhälso- och trygghetsarbete. Utifrån ett kunskapsbaserat arbetssätt har medborgarlöfte och en samverkansöverenskommelse tagits fram tillsammans med polisen för att minska brottsligheten och öka tryggheten i Arboga. Arbetsgrupper har bildats av deltagare i rådet för att undersöka möjligheterna att få till finansiering och huvudman för ordningsvakter i centrum.

Fortsätter ordna och förteckna handlingar i arkivförtecknarprogrammet Klara. Flyttat arkivhandlingar från kommunstyrelsen till Arkivcentrum.

I februari lanserades Arboga kommuns nya webbplats arboga.se. I samband med detta har ett arbete med att tillgänglighetsanpassa kommunvapnet genomförts. Under året har en ny grafisk profil för Arboga kommun tagits fram och implementeringen fortgår.

Flera kommunikationsinsatser kring byggnationen av den nya grundskolan har genomförts, exempelvis en pressträff vid det första spadtaget. Andra större kommunikationsinsatser har genomförts i samband med organisationsförändringar och renoveringar av lokaler.

Kriskommunikationsarbetet har omfattat flera insatser under året, exempelvis vid höga flöden. Ett arbete med att revidera kriskommunikationsplanen och riktlinje om användning av kommunvapen har pågått under hösten.

De delar som tillhört tidigare fritids- och kulturförvaltningen och som nu organiseras och samordnas av den administrativa enheten redovisas i fritids- och kulturnämndens delårsrapport.

Ekonomi och styrning

Det pågår ett kontinuerligt arbete på enheten att se över rutiner och processer för de grundläggande delarna i uppdraget. Ett arbete som kanske inte alltid syns utåt och heller inte är

så pass stora att de behöver ta plats i en verksamhetsplan. Ekonomi och styrning har utöver ekonomiprocessens grunduppdrag fortsatt fokusera på att effektivisera olika delar av enhetens processer. De större förändringar som genomförs planeras och prioriteras i enhetens årliga verksamhetsplanen. I samarbete med HR enheten har ansvarig chef träffat verksamhetsföreträdare i olika ledningsgrupper för att diskutera hur man upplever stödet, om något saknas och utgör underlag för fortsatt förbättringsarbete. Införandet av beslutsstödsystemet Hypergene har varit och är högt prioriterat. Föregående år har de moduler som ingår i grundutförandet införts. Implementeringen har även fortsatt under 2023 för delar som verksamhetsstyrning.

Implementering av ny inköpsorganisation för att möjliggöra ökad avtalstrohet, god intern kontroll och begränsa antal inköpare med målsättning till ökad effektivisering och förbereda införande av ett e-handelssystem pågår. Vid införandet av e-handelssystem krävs samsyn mellan berörda kommuner kring prioritering. Beslut behöver fattas gemensamt så att Västra Mälardalens kommunalförbund kan påbörja arbetet med upphandling. Samverkan möjliggör genomförande och är en styrka men ökar också beroendet av andras prioritering. Enhetens arbete under 2023 har fokuserat på att förbereda oss inför införandet av ett e-handelssystem.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering, vilket blir extra viktigt med de utmaningar ekonomiskt vi ser både nu och i framtiden. Perspektiven behöver omfatta hela koncernen i vår gemensamma planering och utvärdering av verksamheten och fortsatt fokus behöver vara på den totala kommunnyttan.

Med anledning av de ekonomiska utmaningarna nu och i framtiden samt de demografiska förändringarna så är det viktigt att resursfördelningsmodellerna tar hänsyn till bland annat hur åldersgrupperna i befolkningen utvecklas. Resursfördelningen har en central roll för ekonomistyrningen. Det gäller förmågan att använda medlen effektivt och med begränsade resurser klara av behov och nå uttalade mål. Därför är det viktigt med de modeller för resursfördelning som kommunen utvecklat och infört. Det finns behov av utvärdering och eventuellt utveckling av de modeller vi idag använder så att resursfördelningen styr i den riktning som de politiska ambitionerna anger och bidrar till god hushållning av resurser. Översyn har påbörjats och kommer pågå även under kommande år.

Nulägesanalys genomförs av enheten i enlighet med planeringsprocessens årshjul med rapportering till nämnderna, även utvärdering av densamma. Givetvis i dialog med ledning och politiker.

Införandet av gemensamt driftbolag för VA Arboga-Kungsör vad gäller system och redovisning är klart, översyn av riktlinjer för taxor med tillhörande rutiner och mallar kommer bli klart tidigt under våren 2024. Riktlinjer för investeringar, internhyresmodell och internprissättning, externt hyrda lokaler, leasing m fl. Dessa områden kommer förskjutas till 2024 på grund av tjänstledighet under 2023.

Kopplat till kommunens nya beslutade styrmodell så har enheten varit behjälplig att tillsammans med politik och ledning ta fram nytt politiskt program för den nya mandatperioden med mål

och indikatorer. Enheten har även arbetat med att ta fram en reviderad finanspolicy som är beslutad och antagen av kommunfullmäktige. I samband med den kontinuerliga uppföljningen har även en del rutiner och processer kopplat till dessa delar behövt ses över. Processer/ rutiner inom målstyrning behöver fortsätta utvecklas även under 2024.

HR

HR-enheten har under året bland annat arbetat med att utvärdera kommunens stödfunktioner; HR, ekonomi och administration, som en åtgärd efter resultatet av Chefoskopet. På chefsforum i juni redovisades resultatet av utvärderingen och under hösten har respektive enhet arbetat med förbättringsområden som framkom i utvärderingen. Detta arbete kommer fortgå även framåt.

En stor förändring som påverkat delar av våra verksamheter är att dygnsvilan måste uppgå till 11 timmar från och med 1 oktober. HR har stöttat organisationen för att anpassa verksamheterna till förändringen. Ett nytt avtal med ny leverantör av företagshälsovård trädde ikraft den 1 april och arbete har pågått med att hitta goda samarbetsformer med den nya leverantören Feelgood samt att vi har förnyat och uppdaterat våra riktlinjer och rutiner kopplat till sjukfrånvaro och rehabilitering. Ett utvecklingsarbete har påbörjats med att fördjupa analysen av sjukfrånvaron och vidta insatser och aktiviteter i verksamheterna för att minska sjukfrånvaron.

En hel del rekryteringar har genomförts i kommunen under året och HR-enheten har stöttat i framtagande av annonser, urval, intervjuer och referenstagning. Rekryteringarna har både varit chefsrekryteringar, främst inom socialförvaltningen, och förvaltningschef till barn-och utbildningsförvaltningen, samt specialistrekryteringar inom kommunstyrelseförvaltningen.

Arbetet med kompetensförsörjningen och insatser och aktiviteter kopplat till detta arbetas med och i mars deltog kommunen på Örebro Universitets arbetsmarknadsmässa med representant från barn-och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen samt HR. I år hade vi nya roll-ups som tydligare ska kommunicera Arbogas arbetsgivarvarumärke.

Löneöversyn har genomförts med samtliga fackliga organisationer och nya löner har utbetalats på april månads löneutbetalning respektive juni månads löneutbetalning för Kommunals avtalsområde.

I maj uppmärksammandes våra 25-års jubilarer genom en festlig middag där gåvor och blommor delades ut. I år var de tretton till antalet och tal hölls av kommunfullmäktiges ordförande och kommundirektör där de tackade årets jubilarer för att de varit Arboga kommun trogna och för de goda och viktiga insatser som gjorts under dessa år.

Förändringar i verksamheter med bland annat omorganisationer har genomförts där HR stöttar gällande samverkan med fackliga organisationer, riskbedömningar och stöd till chefer och medarbetare i en förändringsprocess. Vidare har Hypergene implementeras och från och med i år gör vi analyser och uttag av personalstatistik genom detta system vilket innebär ett nytt sätt för våra chefer att följa upp och analysera sin verksamhet och i det arbetet stöttar HR-enheten.

Arbetsmiljöutbildning för nya chefer och skyddsombud har genomförts under året samt introduktionsdag för nya medarbetare och introduktionsdag för nya chefer. Två halvdagars utbildning i medarbetarskap har genomförts för kommunstyrelseförvaltningens medarbetare. Kommunens chefer har fått ökad kunskap om riskbruk och skadligt bruk genom vår företagshälsovård samt deltagit i en inspirationsföreläsning med syfte att utveckla det personliga ledarskapet och träna sin mentala kondition.

Näringsliv och turism

År 2023 var ett strategiskt viktigt år för näringslivsenheten. Under 2023 skedde ett flertal strategiska initiativ som kan ha långsiktig betydelse.

- Under höstterminen startades processarbetet med att ta fram strategidokumentet "Etableringsplan" tillsammans med upphandlad konsult. Strategiprojektet beräknas vara klart under 2024 och ska fungera som styrdokument över en längre tid framöver och stödja en långsiktig framdrift av kommunens näringslivstillväxt.
- Under höstterminen togs initiativ till fördjupade Strategiska samtal mellan Försvarmakten, försvarsindustrin och Arboga Kommun för att över tid stärka ortens attraktionskraft. Förstudie genomfördes med processamtal och djupintervjuer med målsättning att under 2024 starta gemensamma satsningar och projekt.
- Enheten har samordnat kommunens aktiviteter kring elnäts- och systemförbättringarna för att säkra effekt- och eltillgång. Vattenfall eldistributions ansökan om koncession för nytt regionalnät blev tilldelad koncession av Energimarknadsinspektionen den 18 april, men tyvärr har inte Mark- & miljödomstolen vid årets slut ännu gett ett slutligt besked. Tillsammans med nätbolagen, närliggande kommuner i Västra Mälardalen och Energikontoret i Mälardalen AB startat en samordningsgrupp som kallas "KAK-el" för att bidra till god framdrift längs med hela regionalnätförändringen. Under 2023 har Arboga kommun blivit delägare i Energikontoret i Mälardalen AB utifrån dess strategiska betydelse för fortsatt god framdrift i infrastrukturfrågorna.
- Under 2023 deltog Näringsliv & turism i Samhällsbyggnadsenhetens analysarbete tillsammans med Kairos Future för att stärka framtidens inflyttning och boendeexploatering i kommunen. Materialet kommer fortsätta användas under 2024, inte minst som underlag inför en förnyad platsvarumärkespositionering.

Företagsbesök

Under 2023 har ett knappt tjugotal företagsbesök genomförts tillsammans med delar av kommunledningen. Deltagare ur kommunledningen är kommunstyrelsens ordförande, vice ordförande i kommunstyrelsen, oppositionsråd och kommundirektör. Dagligen och veckobaserat sker sammanlagt hundratals dialoger, möten och samtal med företag, företagare och näringsliv i Arboga under ett arbetsår – och så klart ett stort antal samtal med företag som ännu inte har etablerat sig i Arboga kommun. Det finns ett stort intresse för kommunens

etableringsbara mark, och enhetens arbete präglas av dagliga och veckobaserade kontakter med etablerare och företag.

Lokalt företagsklimat

Svenskt näringslivs undersökning för 2022 visar ett resultat på 3.3 (som också är Sverigesnittet för 2022). Resultatet är en sänkning sedan förra året. De tre enkätfrågor som fått lägst betyg är: skolans kontakter med lokala näringslivet, upphandling och tillgång till relevant kompetens. Under höstterminen har enheten tillsammans med presidiet inom politiken tagit fram en förstärkt handlingsplan för att stärka arbetet med företagsklimatet och Svenskt näringslivs attitydundersökning.

Nöjd kundindex (NKI) – Löpande Insikt

Arboga kommun fortsätter ha mycket höga NKI-resultat. Ranking inom SBA redovisas i april 2024, men redan nu går det att skönja att aggregerat resultat är skyhöga NKI 82. Inom undergrupperna Bygglov och Livsmedel har Arboga kommun väldigt höga NKI-betyg som återigen kan hamna högt i länet, topp 10 bland SBA:s 55 kommuner samt återigen rankas bland de högsta 20 procenten i Sverige (senast var vi rankad 33: a i Sverige). Viktigt att komma ihåg att det levereras en myndighetservice med mycket hög nöjdhet i vår kommun och vårt område genom vårt myndighetsförbund.

Fortsatt satsning på Arbogas besöksnäring under 2023

Under 2023 genomfördes ett 20-tal större event tillsammans med ortens föreningar och besöksnäringssparter. Evenemangen är viktiga och lockar både Arbogabor och besökare. Evenemangen stärker stoltheten för staden och lockar fler att upptäcka Arboga. Medeltidsdagarna och Antik- och samlarmässan samlar besökare från hela Mälardalen. Arrangemangen samlade trots regn många besökare och arrangörerna var nöjda. Det var dock något färre besökare än normalt på dessa evenemang. Medeltidsdagarna uppskattas till cirka 15 000 besökare och Antikmässan till cirka 2 000 besökare. Störst ökning bland övriga evenemang hade Julmarknaden som vuxit med fler utställare och betydligt fler besökare. Uppskattningsvis besökes Julmarknaden av cirka 5 000 besökare. Den historiska och pittoreska stadskärnan i Arbogas lockar ett fortsatt stort antal besökare.

Närheten till natur- och friluftsliv är fortsatt viktiga reseanledningar för många. Det resulterar i ett fortsatt stort antal husbilar på Arbogas ställplatser. Boendeanläggningar som Herrfallet har som främsta reseanledning närheten till naturen. Vårt geografiska läge ger oss fördelar med många övernattningar av gäster som passerar Arboga. 2022 års kraftiga ökning av gästnätter består och bedömningen är att det blir ungefär samma antal gästnätter 2023 som året innan. Sommarmånaderna juni - augusti backar något. Främst beroende på dåligt väder. Statistik för helåret kommer i mars 2024.

Marknadsföring av Arboga plats för inspiration har skett på lokal, regional och nationell nivå

2023 är första helåret med kommunens nya besökswebb, visitarboga.se, och tillhörande Instagramkonto. Under 2023 har visitarboga.se haft 59 000 sidvisningar baserat på 20 000 besök. Implementeringsarbete av grafisk profil i hela kommunens organisation pågår under 2023.

Under våren publicerades kampanjen Arboga-ambassadörer i en rad olika marknadsföringskanaler. 2023 sattes fokus på människor verksamma inom vård och omsorg i Arboga. Målet med kampanjen är att belysa Arboga som en bra stad att bo, leva och vara verksam i. Tanken är att även skapa en stolthet bland stadens invånare och på så sätt få fler att bli ambassadörer för Arboga. Delar av årets Arboga-ambassadör-material ska även kunna användas som marknadsföringsunderlag av HR-avdelningen vid rekryteringsbehov.

Under 2023 har också Arboga kommuns nya grafiska profil moderniserat förvaltningarnas marknadsföringsmaterial med en mer kontemporär estetik för en tydligare exponering på mässor och andra mötesplatser. Nyckelevenemang som Medeltidsdagarna och Arboga Jul har marknadsförts på, bland annat, sociala medier där de nått ut till tiotusentals användare.

Säkerhet och trygghet

Fortsatt samarbete med polis och säkerhetssamordnare på ett flertal områden. Samverkan fortsätter löpande med ett tätare samarbete mellan fastighetsägaren Sturestaden, säkerhetssamordnare, Polis samt näringslivsenheten.

UF

Under läsåret 2022/2023 registrerades 22 UF-företag. Företagen startas upp under hösten och drivs under läsåret med avslutning och avregistrering under våren.

Samarbete med EU:s Leader-program

Under 2023 startades ny sjuårig programperiod, med Arboga kommun som partner. Under programperioden 2014–2022 har projekt i Arboga fått ett sammanlagt stöd på 6 miljoner kronor fördelade på tio stora och 21 mindre projekt.

Samhällsbyggnad

Under 2023 har det skett ett flertal strategiska initiativ som kan ha långsiktig betydelse.

- Arbetet med planeringsstrategin har slutförts och den antogs på KF 25 januari 2024. Den ingår som del av den kontinuerliga översiktsplaneringen. Aspekter som nätplanering har tagits in i strategin. Framtagande av planeringsstrategi har ersatt aktualitetsprövningen och påvisa hur kommunen kan och ska arbeta med översiktsplanen. Den fungerar även som en tolkning och prioritering av översiktsplanen.

- Som en del i Samhällsbyggnadsenheten strategiska analysarbete har kommunen medverkan i Kairos Future Stora flytt och boendestudie. En studie som siktar på att klargöra hur flyttströmmar och boendepreferenser påverkar Arboga kommun samt vilka målgrupper som

kommunen attraherar. Studien kommer att vara en del i arbetet med framtagandet av strategiska dokument.

- Ett fördjupat samarbete med näringslivsenheten har skett under 2023 för att öka kommunens attraktionskraft i etableringar samt det strategiska tänket för kommunens markinnehav. Näringslivsenheten har i uppdrag att ta fram en etableringsplan som kommer att ha gränssnitt mot Samhällsbyggnadsenheten och dess arbete framåt med bland annat framtagandet av ny industrimark.

- Arboga kommun har under första halvan av 2023 blivit delägare i Energikontoret i Mälardalen AB för att växla upp i energiomställningen som vi står inför. Och som en viktig del i att aktivt arbeta med framdriften i de strategiskt viktiga infrastrukturfrågorna. Tillsammans med Näringsliv & turism fortsätter Samhällsbyggnadsenheten sitt engagemang kring Arbogas elnätssituation och framdriften av nytt regional- och lokalnät. Dialoger sker löpande på månadsbasis med nätägare, Energikontoret i Mälardalen och övriga kommuner i Västra Mälardalen. Framdriften i infrastrukturfrågan och framför allt elnätet är en avgörande faktor för framtida etableringar i kommunen

- Vattenfall eldistributions ansökan om koncession för nytt regionalnät blir tilldelad koncession av Energimarknadsinspektionen den 18 april. Vid årets slut väntar parterna fortfarande på Mark- & miljödomstolens beslut utifrån överklaganden.

Detaljplaner

Samhällsbyggnadsenheten har under 2023 fått fem nya planuppdrag. Planuppdragen avser mark för bostadsproduktion. Två planer för förtätning inom stadskärnan samt tre planer för tomter/rad/parhus inom Arboga tätort. En detaljplan har vunnit laga kraft, detaljplan för Bälgen 8. Under 2023 har en rad olika undersökningar gjorts för att möjliggöra framtida detaljplanering.

En naturvärdesinventering samt arkeologisk undersökning har gjorts för området Norra Skogen för att avgränsa planprogrammet samt den framtida detaljplaneringen över området. Planeringen av markområdet omfattar cirka 86 ha mark för bostäder, LSS, skola och annan samhällsservice. Arbetet med projektets inriktning och omfattning har genomförts under våren. Arbetet är i slutskedet av planeringsskedet där ett fåtal utredningar kvarstår innan en slutlig avgränsning kan göras. En översiktlig dagvattenutredning och uppdaterat skissmaterial ska tas fram.

Arbetet med planläggningen av Åbrinken har fortsatt med en lokaliseringstudie och naturvärdesinventering med inriktningen är att planlägga etapp 3 och 4 tillsammans då det bedöms öka chanserna att upphäva strandskyddet. Området är komplext och det finns flera faktorer som behöver hanteras och intressen som ska vägas mot varandra.

Detaljplanearbetet för Södra Brattberget etapp 2 har påbörjats och det pågår utredningsarbete där områdets förutsättningar ska utredas. Detta omfattar dagvattenhantering, VA-lösningar och hur vägar ska dras i området.

Planberedskapen för industrimark är vid årsskiftet god och löpande dialoger förs med företagare och intressenter med målet att realisera kommunens intentioner om ett utbyggt industriområde i Sätra. Tre markanvisningsavtal har tecknats för tomter inom Sätra nordväst. Intresset för att etablera sig i Sätraområdet är bra, men intresset har avtagit något på grund av osäkerheten gällande världsläget och dess påverkan på materialkostnader.

Tippar

Omfattande utredningar pågår i Kallstenstippen för att utreda gränsen mellan den nuvarande inerta tippen och den gamla tippen, den gamla delen ska sluttäckas så snart som möjligt och en sluttäckningsplan håller på att tas fram, arbetet med att ta fram en ansökan för utökning av hela tippen fortsätter parallellt. Tidsplanen till färdigt beslut förväntas ta cirka 1,5 år med alla undersökningar och samråd med myndigheter, markägare samt andra intressenter. Den ekonomiska uppskattningen av sluttäckningskostnaden som gjorts tidigare har bekräftats stämma under 2023.

Arbeten med kvarvarande gamla tippar pågår, provtagningar och utbredning har undersökts för Mekentippen. Syftet med undersökningarna är att klassa om kvarvarande tippar, så att inga miljökrav återstår.

Luftmiljö

Arbetet med att ta fram en rapport om Arboga kommuns luftmiljö pågår. Arbetet syftar till att identifiera luftföroreningar såsom bilavgaser, dammpartiklar från till exempel sandningssand samt samtliga vedeldade kaminer och värmesystem. Rapporten ska skickas till Västmanlands Läns Luftvårdsförbund under juni-24.

Karta & GIS

Kart och GIS har under året fortsatt att utveckla både den interna och externa kartportalen. Primärkartedatabasen har ajourförts, underlag har levererats till bland annat Mälarenergi och Lantmäteriet. Ett antal Nybyggnadskartor produceras varje år. Under året har laserdata börjat användas för att effektivisera arbetet. Alla kommunens detaljplaner har digitaliserats och enheten har publicerat dessa till en testgrupp. Ny variant av webbkarta (Arbogakartan) är framtagen till kommunens hemsida.

Under året har det gjorts 23 kartor som underlag för bygglovsansökan. Åtta enkla kartor, åtta enkla nybyggnadskartor, sex nybyggnadskartor och en fastighetskarta. 16 nya adresser och sex nya lägenheter har tillkommit under året.

Personal

Enheten har haft personalomsättning under året där tre medarbetare har valt att gå vidare till andra arbetsplatser. Personalomsättningen har inneburit att verksamheten fått prioritera vilka uppdrag som kan genomföras. I ett svårt rekryteringsläge där kompetens är en bristvara har enheten fokuserat på att hitta ersättare till de vakanta tjänsterna. Enheten har lyckats rekrytera

två medarbetare, en planarkitekt och en GIS ingenjör. Enheten har ansökt och beviljats medel från länsstyrelsen för en projektjänst som åtgärdssamordnare för Arboga ån. Tjänsten som exploateringsingenjör är fortfarande vakant, så också chefstjänsten utifrån att samhällsbyggnadschefen avslutade sin anställning vid årsskiftet.

Teknisk verksamhet

I samband med bildandet av ett driftbolag för den tekniska verksamheten, Arboga Kommunalteknik AB, behövs viss teknisk verksamhet under kommunstyrelsen. VD:n för AKTAB är tillika teknisk chef i kommunen. Ingen övrig personal finns utan kommunstyrelsen beställer verksamhet av driftbolaget.

I teknisk verksamhet under kommunstyrelsen finns; driftansvar avseende kommunens samlade infrastruktur, kommunens skogsinnehav, gallring och avverkning, ansvar för planering, beredning, projektering och projektledning av kommunens investeringsprojekt, ansvar för kommunens investerings- och exploateringsprojekts planering, beredning, samordning, projektledning och utförande, fiber- och fiberutbyggnad, ansvar för kommunens kvarvarande fastigheter/byggnader.

Kommunstyrelsen har delegerat ansvar till teknisk chef för att bland annat besluta att teckna avtal om blomlådor som farthinder, lokala trafikföreskrifter, nyttjande till annans mark inklusive vägrättsområde för kommunens fiberanläggning, ledningsrätt hos lantmäteriet för kommunens fiberkanalisation och fiber kablar, företräda kommunen vid ledningsrättsförrättningar hos lantmäteriet avseendekommunens fiberkanalisation och fiberkablar, trafikuppgifter om flyttning av fordon, parkeringsövervakning, transportdispenser, trafikordningsplaner, schakttillstånd, upplåtelse av allmän platsmark, torghandel.

Måluppfyllelse

Kommunstyrelsen, nämnderna/bolagens styrelser har egna mål och indikatorer som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås. Verksamheterna beslutar om aktiviteter som öka måluppfyllelsen.

Bedömningen av målen grundar sig på en utvärdering av vad som gjorts under året för att uppnå en ökat måluppfyllelse av kommunfullmäktiges mål eller av bolagets, nämndens eller styrelsens egna beslutade mål. Om indikatorerna har bidragit till ökad måluppfyllnad är en av flera områden som utvärderas.

I bedömningen av måluppfyllelsen används fyra nivåer. Målet bedöms vara helt uppnått, i hög grad uppfyllt, delvis uppfyllt eller ej uppfyllt.

- Målet är helt uppfyllt
- Målet är i hög grad uppfyllt
- Målet är delvis uppfyllt
- Målet är ej uppfyllt
- Målet är ej utvärderat

Till målen i styrmodellen finns indikatorer där syftet är att kunna följa resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Till indikatorerna finns det ett målvärde för varje år och för mandatperioden.

Indikatorerna bedöms utifrån fyra nivåer. Om ingen utvärdering är gjort anges inget värde, ej accepterat värde, nära målvärdet och målvärdet uppnått.

- Målvärdet uppnått, uppfylld nivå större än 95 procent av målvärdet
- Nära målvärdet, delvis uppfylld nivå 80-95 procent av målvärdet
- Ej accepterat värde, inte uppfylld nivå mindre än 80 procent av målvärdet
- Inget värde angetts, ingen utvärdering

Strategiskt område Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges mål 1: Arboga växer och utvecklas

KS mål 1 Arboga kommun växer och utvecklas

Arboga kommun ska få fler invånare. För att gå i takt med befolkningsutvecklingen ska kommunen tillsammans med bolagen fortsätta att planera för och bygga hållbart med ett varierat bostadsutbud där det finns något för alla. Det ställs stora krav på samhällsplaneringen när nya områden planeras och när trafik och miljökrav ökar.

För att Arboga ska kunna fortsätta att utvecklas och växa krävs nya planer för tomtmark till bostäder, verksamhetslokaler, grönområden, platser för spontanidrott, idrottsplatser, lekplatser och annan infrastruktur.

Arboga kommun ser styrkan i ett sammanhållet Arboga där landsbygd och stad hör ihop och drar nytta av varandra för att skapa helhet. Det ska finnas tillgång till bostäder och närhet till service. Infrastrukturen i form av vägar, el- och mobilnät samt bredband ska ha en hög standard, oavsett var i kommunen du bor och en bra kollektivtrafik ska vara tillgänglig. Bredband är en samhällsbyggnadsfråga som är viktig för näringsliv, kommunal verksamhet och invånare.

Arbogas unika kultur- och naturmiljöer bidrar till ökad attraktion med fler turister och en hållbar livsstil med till exempel närproducerade råvaror. Besöksnäring med attraktioner som har god tillgänglighet bidrar till en levande kommun.

Arboga ska ha en levande stadskärna både var det gäller utbud av handel, kultur och evenemang. En välmående handel bidrar till att skapa ett levande centrum.

Fokusområden

- Antal invånare
- Nybyggnation
- Infrastruktur för bostäder, arbete, service, bredband, grönytor, gator, vatten och avlopp
- Kollektivtrafik
- Attrahera turism, öka besöksnäring och handel

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland och Ett tillgängligt Västmanland samt delmålen Balans på bostadsmarknaden, Öka kollektivtrafikens marknadsandel, Öka tillgängligheten till natur- och kulturmiljöer och Tillgång till snabbt bredband i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) och Hållbara städer och samhällen och även och Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Ekosystem och biologisk mångfald i Agenda 2030.

Bedömning

Kommentar:

Bedömningen är att målet delvis har uppfyllts under året. Det osäkra världsläget fortsätter att påverka nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner och regioner. Det finns avvikelser i utfallet av indikatorer som befolkningsutveckling, flyttningsnetto och nybyggnation av bostäder.

Befolkningsutveckling och flyttningsnetto: [\(Helårsutfall publiceras 22 februari 2024\)](#)

Statistik redovisas för kvartal 1–3, underlag för kvartal 4 finns ännu inte redovisat från SCB. Jämfört med årets tidigare två kvartal visar den totala befolkningsförändringen för kvartal 3 på den största minskningen i antal invånare hittills. Till skillnad mot de två föregående kvartalen är det nu flyttningsnettot som i högst utsträckning är negativt, där trenden tidigare under året varit att födelsenettot utgjort det största negativa underskottet.

Befolkning: [\(Helårsutfall publiceras 22 februari 2024\)](#)

Befolkningen i Arboga har minskat med ytterligare 39 personer under kvartal 3–2023 och uppgår då till 14 019. Det är en negativt befolkningsförändring med –64 personer under kvartal 1-3.

Flyttningsnetto: [\(Helårsutfall publiceras 22 februari 2024\)](#)

Antalet inflyttade kvartal 1–3 är 612 personer och under samma period har 643 personer flyttat från kommunen. Åldersgruppen 20 - 34 är den grupp som både flyttat in och ut mest av samtliga åldersgrupper. Totalt flyttningsnetto är -31 personer under kvartal 1-3.

Antal nya bostäder:

Västra Mälardalens Myndighetsförbund har beviljat 14 nya bygglov för bostäder i Arboga. Det har varit en ordentlig nedgång av nybyggnationer under året. Konjunkturen och ränteutvecklingen har tydligt påverkat antalet ansökningar om bygglov. Den fortsatta utvecklingen av ansökan för nya bostäder är svårbedömd.

Planberedskap för småhus och övriga bostadsbyggande:

Planberedskapen sammantaget är god och områden som Norra Skogen och Åbrinken fortsätter att planläggas för bostäder och samhällsservice. Som en del av kommunstyrelsens strategiska analysarbete är kommunens medverkan i Kairos Future Stora flytt och boendestudie. En studie som siktar på att klargöra hur flyttströmmar och boendepreferenser påverkar Arboga kommun samt vilka målgrupper som kommunen attraherar. Studien kommer att vara en del av förarbetet med framtagandet av strategiska dokument. Samhällsbyggnadsenheten har under 2023 arbetat med fem nya planuppdrag som avser mark för bostadsproduktion. Två planer för förtätning

inom stadskärnan samt tre planer för tomter/rad/parhus inom Arboga tätort. En detaljplan har vunnit laga kraft.

Industri- och handel:

Planberedskapen för industrimark är god och löpande dialoger förs med företagare och intressenter med målet att realisera kommunens intentioner om ett utbyggt industriområde i Sätra.

Intresset för Sätra som etablering för industri och handel har avtagit något då det osäkra världsläget och ökade materialkostnader har påverkar möjligheten till etablering. Tre markanvisningsavtal har tecknats för tomter inom Sätra nordväst.

En fördjupad samverkan mellan samhällsbyggnads- och näringslivsenheten har skett under 2023 för att öka kommunens attraktionskraft i etableringar samt det strategiska arbetet med kommunens markinnehav. Näringslivsenheten har i uppdrag att ta fram en etableringsplan som kommer att ha gränssnitt mot samhällsbyggnadsenheten och dess arbete framåt med bland annat framtagandet av ny industrimark.

Evenemang i kommunen:

Antalet genomförda större evenemang är 20 stycken. Medeltidsdagarna är det mest välbesökta arrangemanget under årets med uppskattningsvis 15 000 besökare i år. Utöver detta genomför arrangörsföreningar aktiviteter varje vecka under hela året.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning
Befolkningsutveckling	14 039	14 100	14 083		14 103	14 163	○
Flyttningsnetto	-20	89	46		50	200	○
Antal nya bostäder		60	31	14	20	200	◐
Planberedskap småhus	32	30	16	16	25	100	◐
Planberedskap övriga bostadsbyggande		10 000	20 000	27 000	25 000	100 000	●
Planberedskap industri och handel	78	78	78	78	78	300	●
Tillgång till bredbandsuppkoppling			83.7%		77.0%	80.0%	○
Försäljningsindex	83	84	81		81	85	○
Arbetspendling inpendling	1 527	1 545	1 617		1 545	6 350	○
Arbetspendling utpendling	2 796	2 923	3 059		2 923	11 467	○
Antal evenemang i kommunen			19	20	20	20	●

Kommunfullmäktiges mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande

KS mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande

De platser och miljöer som utgör vår vardag och fritid ska upplevas som trygga och är en viktig del i ett attraktivt Arboga. Upplevelsen av att bo i en trygg kommun är en stark tillväxtfaktor och också avgörande för livskvaliteten.

Det behövs förebyggande och främjande insatser för att stärka den sociala hållbarheten för den enskilde individen och för samhället. Förskolor och skolor och andra miljöer ska präglas av trygghet. Genom en starkare social sammanhållning skapas en ökad känsla av trygghet.

Fokusområden

- Trygghet i "alla" miljöer och aspekter
- Skapa gemenskap
- Minska brottslighet

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland och delmålet Öka tryggheten i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) och Fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030.

Bedömning

Kommentar:

Bedömningen är att målet delvis har uppfyllts under året. Det fortsatta utvecklingen av kommunens hemsida har underlättat informationssökning och navigering på hemsidan och detta har påverkat indikatorn för delaktighetsindex positivt. Arbetet med en rad olika trygghetsskapande insatser fortsätter genom samverkan mellan olika trygghetsskapande aktörer och åtgärder. Under året har beslut fattats om ny säkerhetsenhet. För att motverka osund konkurrens i näringslivet fortsätter samverkan mellan säkerhetssamordnaren, polisen och Västra Mälardalens Myndighetsförbund med tillsynskontroller och insatser för att genomföra bakgrundskontroller vid försäljning av kommunal mark.

Delaktighet:

Hemsida har och kommer att ge öka möjligheten till dialog och information. Uppbyggnaden av den nya hemsidan har gjort att det blivit enklare att nå den information som eftersöks. Det finns funktioner för information om kommunens organisation, nyheter, självservice, kommunens officiella anslagstavla, kontaktvägar och öppettider, pressrum, evenemang och kartor.

Tryggt och inkluderande

Arboga kommun arbetar för att det ska vara tryggt att bo, vistas och verka i kommunen. Upplevelsen av att bo i en trygg stad är en stark tillväxtfaktor och också avgörande för

livskvaliteten. Trygghet och säkerhet är en viktig del i Arboga kommuns varumärke. Under året har arbetet fortsatt med att uppfylla medborgarlöftet för 2023.

Statistik:

Jämfört med 2022 redovisas en ökning av polisanmälda brott. Det är i dagsläget svårt att se en tydlig utvecklingstrend vad gäller brottslighet, men generellt syns en tydlig ökning i olika typer av bedrägeribrott. Denna brottskategori ökar inte bara i Arboga utan i hela landet.

I kommunens egen lägesbilsrapportering ses till skillnad mot anmälda brott, en minskning av antal rapporter, från 126 till 97 rapporter (-23%). Den kategori som minskat mest är skadegörelse som gått ner från 77 till 52 (-32,5%). Just skadegörelse rapporteringen har gått ner för varje år rapportering skett i Embrace vilket också upplevs i det löpande lägesbilsarbetet. Antagandet kan göras att genom lägesbilden och att resurser styrs löpande mot identifierade problembilder och områden, har detta bidragit till den minskade skadegörelsen. Genom minskad skadegörelse kan antas att kommunen får tryggare platser men också stor ekonomisk vinning.

Det syns också en positiv trend i Svensk Näringslivs ranking av lokalt företagsklimatet där ett av områdena som mäts är i vilken utsträckning företagen påverkas av brottslighet och otrygghet i kommunen. Frågan började ställas 2020 och svaren påvisar att en positiv förflyttning har skett för varje år och ligger nu bättre än snittet i Sverige.

Effektiv samordning för trygghet (EST):

Strategin för ett tryggare Arboga är ett långsiktigt arbete i samverkan med andra trygghets-skapande aktörer. Tillsammans inom Förebyggande rådet deltar kommunens olika förvaltningar, bolag, säkerhetssamordnare, polis och handelsförening för att ta ett helhetsgrepp om trygghetsfrågor. Den lokala polisen är en central aktör i det trygghets-skapande och brotts-förebyggande arbetet.

Att i samverkan med andra aktörer arbeta med gemensamma lokala lägesbilder som bygger på rapportering i kommunens kartläggningssystem och analysystem för otrygga platser och brott, men även på samverkan med olika samhällsaktörer så som näringsidkare, civilsamhället och polisen. Utifrån lägesbilden som beslutsunderlag styrs insatser i ett förebyggande syfte. Arbetet bygger på ett kunskaps och faktabaserat arbetssätt som höjt nivån på kommunens brottsförebyggande och trygghets-skapande arbete. Metoden har använts av kommunen under flera år och Arboga kommun har i flertalet fall lyfts fram som ett gott exempel nationellt.

Osund konkurrens i näringslivet:

Arbetet med att motverka osund konkurrens inom näringslivet har fortsatt i samordning mellan säkerhetssamordnaren, polis och Västra Mälardalens Myndighetsförbund genom gemensam tillsyn och insatser. Flertalet genomförda bakgrundskontroller vid försäljning av kommunal mark har genomförts av säkerhetsenheten i brottsförebyggande syfte. Det upprättade arbetet har positiva effekter och planeras att fortsätta framöver.

Förebyggande åtgärder:

- Flera säkerhetsutbildningar har anordnats för näringslivet i syfte att ge stöd och råd kring brottsförebyggande arbetet
- En insats för att förebygga bedrägerier riktade mot äldre personer har genomförts av säkerhetssamordnaren och kommunpolisen då de besökte SPF Seniorerna för att informera om denna typ av brottslighet och ge förslag på åtgärder för hur man kan skydda sig
- Fortsatt gemensamt förebyggande insatser mot klotter har genomförts med gott resultat, skadegörelsen hålls tillbaka, lika så kostanden för sanering
- Ny säkerhetsrutinen för Rådhuset beslutad
- Påbörjat arbete med att införa ett besökssystem för att säkra upp besökshanteringen i Rådhuset
- Beslut om att införa ordningsvakter i centrum med start i augusti som är ett samarbete mellan näringslivet och kommunen. Ordningsvakter nyttjades under augusti och september månad med ett positivt utfall. Åtgärden kommer att upptas igen under våren 2024 om förordnande ges av Polismyndigheten.
- Upprättande av rapporteringskanal, att som invånare kunna rapportera otrygga platser, otrygghetsskapande samlingar av personer och skadegörelse, via kommunens hemsida. Kommunens säkerhetssamordnare får del av dessa och kan lägga in i kommunens kartläggnings- och analyssystem och sedan nyttjas i det löpande lägesbilsarbetet. Ett sätt att som invånare kunna bidra till det övergripande brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning
Trygghet och säkerhet	52		38		53	60	○
Delaktighetsindex	54.00%	51.00%	63.00%	69.00%	65.00%	70.00%	●
Antal anmälda brott	10 851	8 150	8 553	9 714	8 553	8 553	◐

Kommunfullmäktiges mål 5 En ekologisk hållbar kommun

KS mål 5 Arboga en ekologisk hållbar kommun

Arboga kommuns ska präglas av ekologisk hållbarhet och en god bibehållen miljö. För att kommunen ska kunna växa långsiktigt så behöver vi värna vår miljö. I Arboga handlar det bland annat om rent vatten, ren luft, mark utan föroreningar och klimatpåverkan.

För framtidens energiförsörjning är det av stor vikt med en mix av olika klimatsmarta energikällor. Arboga kommun vill utöka möjligheten till fler laddstolpar i kommunen, men kräver utökad elkraftskapacitet. Arboga kommun vill verka för att kommunens fordonsflotta kör på hållbara drivmedel, införa behovsanpassad tömning av insamlingskärl för hushåll, flerfamiljsfastigheter och verksamheter samt ha solceller på offentliga byggnader, bostäder med mera i samband med renoveringar eller nybyggnation.

Närheten till skogar och sjöar i Arboga är en tillgång som skapar stort värde för kommuninvånarna.

En hög artrikedom gör att naturen blir mer motståndskraftig mot förändringar i klimatet, sjukdomar och angrepp av skadeinsekter. Gemensamt kan vi skapa miljöer för biologisk mångfald - både på kommunens mark och övriga markägares marker.

Fokusområden

- Långsiktigt hållbar resursanvändning
- Klimatpåverkan
- Biologisk mångfald

Målet är kopplat till målområdena Ett tillgängligt Västmanland och Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålet Öka produktionen av fossilfri och förnybar energi och God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Hållbar energi för alla, Hållbar konsumtion och produktion, Bekämpa klimatförändringar, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning

Kommentar:

Bedömningen är att målet delvis har uppfyllts under året.

Alla enheter arbetar med hållbar utveckling i olika grad genom källsortering, kompostering, återvinning och återbruk. Digitala möten genomförs i stor utsträckning och kollektiva färdmedel är alltid förstahands alternativet vid tjänsteresor. Kommunstyrelsen har genom olika ramavtal med ett flertal leverantörer möjlighet att avropa återbrukade varor genom Västra Mälardalens Kommunalförbund alternativt via ramavtal med Adda Inköpscentral. Utveckling av

nytt Återbruk i Arboga och möjligheten till fastighetsnära avfallsinsamling är pågående. Kompetensutveckling för fortsatt arbete med Agenda 2030 och den påbörjade koldioxidbudgeten behöver prioriteras.

Samhällsbyggnadsenheten har under året tilldelats bidrag av Länsstyrelsen för en projektanställd åtgärdssamordnare för kommunens vattendrag som bland annat omfattar Arbogaån. Samordningsuppdraget är årsöverskridande.

Kompletterande regler för upphandling enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU) och Lagen om upphandling i försörjningssektorn (LUF) har tillkommit under året som bland annat innebär att beaktan av miljöhänsyn ska dokumenteras om upphandlingens art motiverar det. Förvaltningen tar stöd från Upphandlingsenheten, Västra Mälardalens Kommunalförbund, för att säkerställa att regelverket följs för aktuella ärenden.

För att förbättra Arboga kommunen ranking Sveriges miljöbästa kommun behövs bland annat kunskapsutveckling inom Agenda 2030, politiskt antagen kemikalieplan och att fortsätta arbetet med den påbörjade koldioxidbudgeten för att identifierat kommunens utsläppsutrymme i förhållande till den globala koldioxidbudgeten.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning
Ranking Sveriges miljöbästa kommun	61	90	119	73	100	85	●
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	22.2%	30.0%	34.6%		30.0%	40.0%	○
Insamlat kommunalt avfall totalt, kilo/invånare	562	555	501		541	521	○

Strategiskt område Inspirerande lärande och arbete

Kommunfullmäktiges mål 7 Fler Arbogabor i arbete

KS mål 7 Flera Arbogabor i arbete

Att få flera Arbogabor i arbete är viktigt för den egna försörjningen, välmående och för att kunna finansiera välfärden. Det behövs fler vägar in i arbete. Arboga har ett starkt näringsliv och ska fortsätta arbeta aktivt med att öka sysselsättningen.

För att säkra kompetensförsörjningen för företag och den egna organisationen behöver Arboga stärka omställningsförmågan i takt med att annan kompetens efterfrågas. För att öka sysselsättningen och att bidra med efterfrågad kompetens behövs samordnade insatser mellan kommun, näringsliv och arbetsförmedling. För att Arboga ska kunna rekrytera rätt kompetens behövs det bra kommunikationer med närliggande städer.

Arboga ska ha ett bra näringslivsklimat och företag ska i hög grad vara nöjda med kommunens handläggning. Arboga ska aktivt arbeta för nyetablering och bra planförutsättningar och en säker energiförsörjning. I takt med att digitaliseringen ökar blir det allt viktigare för företag att snabbt och enkelt kunna kommunicera med omvärlden.

För att stimulera det lokala näringslivet bör upphandlingar utformas så att det skapas möjligt att ge anbud på delar och eller på helheten.

Fokusområden

- Fler i arbete, sysselsättning, fler vägar in i arbete
- Egen försörjning
- Rätt kompetens
- Starkt näringsliv med aktiva företag
- Bra förutsättningar för näringsliv
- Digitalisering
- Andel unga som är i arbete eller vidare studier efter avslutad gymnasieutbildning

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland, Ett tillgängligt Västmanland och Ett ny skapande Västmanland genom hållbar tillväxt i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS). Delområdena är Minska andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll, Tillgång till snabbt bredband, Förbättrat företagsklimat, fler företag och organisationer hittar rätt kompetens och öka andelen sysselsatta. Målet har även koppling till Agenda 2030 Ingen fattigdom, Minskad ojämlikhet, Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Hållbara städer och samhällen, Fredliga och inkluderande samhällen, God utbildning för alla, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Bedömning

Kommentar:

Bedömningen är att målet i hög grad är uppfyllt under året.

Arbetslöshet:

SKR:s bedömning i ekonomirapport för oktober är att det oroliga världsläget påverka arbetsmarknaden och konjunkturläget 2023 och 2024 med en succesiv återhämtning under den senare delen av mandatperioden är att förväntas.

Arbogabor arbetslöshet totalt:

Andelen inskrivna arbetslösa av registerbaserad arbetskraft i Arboga är 6,6 procent i december 2023, jämfört med samma period 2022 så var siffran 7,4 procent. Andel inskrivna arbetslösa vid delårsrapporten i augusti var 5,9 procent av registerbaserad arbetskraft i Arboga. Statistiken i december för Västmanlands län är 7,9 procent och för riket 6,7 procent.

Lokalt företagsklimat:

Svenskt näringslivs undersökning visar ett resultat på 3.3 som också är Sverigesnittet. Utvecklingsområden som behöver förstärkas är skolans kontakter med lokala näringslivet, upphandling och tillgång till relevant kompetens.

Nöjd kundindex:

Arboga placerar sig fortsatt högt upp på skalan, både i Västmanland och i jämförelse med hela landet. Arboga kommun fortsätter ha mycket höga NKI-resultat. Ranking redovisas i april 2024, men redan nu går det att utläsa ett mycket högt resultatvärde. Inom undergrupperna Bygglov och Livsmedel har Arboga kommun väldigt höga NKI-betyg som återigen kan hamna högt i länet samt återigen rankas bland de högsta 20 procenten i Sverige. Viktigt notering är att det levereras en myndighetsservice med mycket hög nöjdhet i vår kommun och vårt område av myndighetsförbundet. Att vara lyhörda för näringslivets förutsättningar och utmaningar är nyckeln till erbjudande om en god service, en god dialog och samverkan med kommunens företagare.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning
Arbetslöshet	10.00%	8.20%	7.00%	6.60%	8.00%	8.00%	
Lokalt företagsklimat	3.6	3.5	3.5	3.3	3.6	4.0	
Nöjd kundindex	76	75	83	82	83	85	

Strategiskt område Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål 8 En attraktiv arbetsgivare

KS mål 8 Arboga kommun en attraktiv arbetsgivare

Arboga kommun arbetar aktivt och strategiskt med kompetensförsörjning. Det handlar om att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetens i organisationen. Medarbetarna och deras kompetens är kommunens viktigaste resurs.

För att utveckla Arbogas attraktivitet och för att möta framtida demografiska utmaningar behöver alla arbetsgivare arbeta aktivt för en god och hållbar arbetsmiljö. I Arboga kommun finns tydliga värderingar och ett medarbetarskap som präglas av ansvar och respekt, där professionalism, mod och innovation är centrala ledord. En nyckelfaktor för detta är ett gott ledarskap som främjar en arbetsmiljö som präglas av tillit, arbetsglädje och delaktighet.

Fokusområden

- Attraktiv arbetsgivare
- God och hållbar arbetsmiljö
- Medarbetarskap
- Ledarskap

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålet God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning

Kommentar:

Bedömningen är att målet till hög grad är uppfyllt under året.

Pulsmätningar och arbetsplatsträffar:

Medarbetarna ska uppleva delaktighet och har inflytande över verksamheten. Förvaltningen har genomfört årets fyra pulsmätningar och har arbetat med resultatet på arbetsplatsträffarna och tagit fram eventuella åtgärder i dialog mellan chef och medarbetargruppen. Arbetsplatsträffar fortsätter att genomföras och flera enheter har arbetat med olika friskvårdsinsatser. Förvaltningen har som övriga kommunen inlett samarbete med en ny leverantör av företagshälsovård och även implementerat den nya rutinen för sjukfrånvaro och rehabilitering som tagits fram under året.

Förebyggande- och hälsofrämjande arbete:

Ett kontinuerligt arbete pågår inom alla enheter för att medarbetare ska ha ett hållbart arbetsliv där vi erbjuder en god arbetsmiljö och stimulerande arbetsuppgifter där alla kan växa och utvecklas. Att cheferna bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete, har en kontinuerlig dialog med medarbetarna och följer upp och utvärdera olika insatser är och kommer fortsatt att vara viktigt.

Friskvårdserbjudande:

Utvärderingen av friskvårdserbjudande genom hälsoportalen genomfördes under våren och utifrån resultatet så kommer kommunen att fortsätta med friskvårdserbjudanden via hälsoportalen.

Kompetensförsörjning:

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd de demografiska förändringarna. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare att fortsätta med fokus att erbjuda en god och hälsosam arbetsmiljö där medarbetare trivs och vill bidra till verksamheten.

Kommunstyrelseförvaltningens handlingsplan gällande kompetensförsörjningen anger ett antal områden och aktiviteter som ska arbetas med inom områdena; attraktiv arbetsgivare, nya lösningar och hållbart arbetsliv. Ett processarbete med ny grafisk profil och nytt mässmaterial har genomförts under året.

Under hösten genomfördes två halvdagars utbildning i medarbetarskap för alla medarbetare inom förvaltningen. Dialog och resonemang fördes om vad medarbetarskap innebär och vilket ansvar alla har för att bidra i sin medarbetarroll för att främja samarbete, utveckling och målluppfyllelse.

Förvaltningen har utannonserats ett antal lediga tjänster under året där varje utformning av annons och annonseringskanal har setts över och övervägts för att få ett brett urval av sökande. Initiativ har tagits till att starta process för långsiktiga strategiska samtal med övriga stora arbetsgivare på vår ort och i samverkan arbeta holistiskt för att stärka Arbogas attraktionskraft, identifiera behovsområden och starta långsiktiga utvecklingsprojekt tillsammans. *Dialog och samverkan för fortsatt utveckling av Arbogas landsbygd och stadskärna med syfte att förbättra, förstärka och utveckla attraktiva miljöer på vår arbetsort.

Kommunen har deltagit i den Stora flytt- och boendestudien 2023 tillsammans med ytterligare 17 kommuner och SKR arrangerat av Kairos Future. Analysarbete sker kring kommunrapporten för Arboga kommun. Lobbyarbete och möten för att stärka frågorna kring samverkan skola – arbetsliv och att kommunen som arbetsgivare bidrar har genomförts.

Förvaltningen deltar även i styrgruppsarbete för YH-verksamheten, Jobbspår och Destination Jobb (ESF-projekt) samt för dialog och deltagande med Arbetsmarknadskunskap i Västmanland.

Digitalisering:

Inom området nya lösningar så har digitaliseringssamordnaren arbetat med att inventera system och börjat arbeta med en plan för att öka kunskapen om digitalisering inom kommunen. En utbildningsinsats genomfördes under hösten för kommunens chefer gällande grunderna i digitalisering med extern föreläsare. Under 2024 kommer workshops inom olika verksamheter kunna erbjudas för att fortsätta digitaliseringsutvecklingen. Implementeringen av Hypergene beslutsstödsystem har genomförts under året som en del i digitaliseringsarbetet och kommer att fortsätta utvecklas framåt.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning
Hållbart medarbetarengagemang NY	80	86	85	84	80	83	
Hållbart medarbetarengagemang - ledarskap	80	85	88	88	88	89	
Frisknärvaro	62	68	72	69	73	75	

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad
Friskvårdserbjudande	2023-01-01	2023-12-31		
Pulsmätningar	2023-01-01	2023-12-31		
Utvärdering stödfunktioners uppdrag	2023-01-01	2023-12-31		
Medarbetarskap och medarbetarengagemang	2023-01-01	2023-12-31		
Hälsöfrämjande och förebyggande insatser	2023-01-01	2023-12-31		

Kommunfullmäktiges mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi

KS mål 9 Arboga en långsiktig hållbar ekonomi

En långsiktig hållbar ekonomi innebär ordning och reda, en god ekonomi nu och i framtiden, ansvarsfullt och effektivt nyttjande av kommunens resurser.

Skattesatsen ska vara oförändrad. Kommunens kärnverksamhet och människors möjligheter till egen försörjning ska prioriteras.

Hållbar utveckling kräver smarta arbetsätt, medarbetare som mår bra, kommunikation, kvalitet, god service och tillgänglighet. Organisationen ska använda digital teknik som frigör resurser för att höja kvalitet inom andra områden. Det är viktigt att fortsätta arbeta för ständiga förbättringar i verksamheten för att uppnå ökad effektivitet.

Fokusområden

- Resultat efter jämförelsestörande poster i förhållande till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning
- Finansiell stabilitet (soliditet)
- Effektivitet

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning

Kommentar:

Bedömningen är att målet är helt uppnått under året.

De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur mycket de olika verksamheterna rymms inom de finansiella målen, det vill säga kopplingen mellan ekonomi och verksamhet. En god ekonomisk hushållning ställer krav på långsiktighet i planering.

Budgetavvikelse, tkr

Kommunstyrelsens ekonomi är i balans. Egen mätning i samband med helårsprognos i delårsrapport och i bokslutet. Resultatet ska vara minst 0 exklusive realisationsvinster/förluster och exploateringsvinster. Under 2023 har det fortsatt funnits utmaningar i hela verksamheten avseende de ekonomiska förutsättningarna såsom prisökningar till följd av inflation, räntehöjningar och ökade pensionskostnader, vilket såklart även påverkat kommunstyrelsen. Detta tillsammans med ökade investeringsbehov i verksamheten, inte minst för våra

verksamhetslokaler samt även ökat behov av välfärdstjänster gör att effektivisering och omprioritering i hela den kommunala verksamheten är nödvändigt. De ekonomiska utmaningarna kommer bestå en tid framöver. Årets resultat i bokslutet 2023 för kommunstyrelsen är + 2 721 tkr, vilket förklaras av bland annat vakanser, lägre kostnader för bostadsanpassningsbidrag, kollektivtrafiken och företagshälsovård. Andra områden som har kostat mer än budget har varit snöröjning, larm och bevakning samt utredningar.

Verksamheten är ändamålsenlig

Mäts genom hur många av styrelsens/nämndens mål som är helt uppfyllda, i hög grad uppfyllda eller delvis uppfyllda, årligen. Statistik från kommunens egen mätning. Kommunstyrelsen har 5 verksamhetsmål. Av dessa är 3 mål i hög grad uppfyllt och 2 mål delvis uppfyllt.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023	Mål 2026	Bedömning
Budgetavvikelse, Tkr	8 020	6 764	1 937	2 721	>0	>0	
Verksamheten är ändamålsenlig		85 %	92 %	100 %	100 %	100 %	

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Status	Färdiggrad
Inköpsorganisation	2023-01-01	2024-12-31		

Kommentar:

Säkerställa roller och ansvar

Samverkan med Upphandlingsenheten har påbörjat utvecklingen av en förändrad inköpsorganisation genom att vara pilotkommun, för översyn och kompetensutveckling av medarbetare inom barn- och utbildningsförvaltningen

Ökad leverantörstrohet

Uppföljning av leverantörsfakturer görs kontinuerligt för att granska förvaltningarnas beställningar av varor och tjänster så att de motsvarar gällande ramavtal

Uppföljning av fakturer genom granskning av flera lokala leverantörer där inköp genomförs, resultatet följs upp av ekonomichef och information ges till chefer/beställare i organisationen. Förslag till fler åtgärder arbetas fram.

Att beställa rätt - ekonomichef tar fram e-Learning som stöd till chefer vid planering, beställning och uppföljning av varor och tjänster

Framtida rekrytering av avtalscontroller i Västra Mälardalens kommunförbund kommer fattas beslut under 2024 och kan bidra till ökad leverantörstrohet och god efterlevnad av de avtal vi ingått.

E-handel

Arboga kommun följer och stödjer Västra Mälardalens kommunalförbund i deras uppdrag att arbeta vidare med kravspecifikation för e-handel.

e-handel	2023-01-01	2024-12-31		
----------	------------	------------	--	---

Kommentar:

I samverkan med Upphandlingsenheten har kommunen påbörjat utvecklingen av en förändrad inköpsorganisation genom att vara pilotkommun för översyn och kompetensutveckling av medarbetare inom barn- och utbildningsförvaltningen. Detta för att skapa en verksamhet som är väl förberedd för en framtida e-handel. Enheten har även genomfört egen uppföljning av leverantörstrohet genom stickprov av utvalda leverantörer där kommunen inte har avtal i dagsläget för att informera och medvetandegöra och att minska sådana köp. Genomgång med systemleverantör/-er av e-handelslösningar är planerad under tidig vår 2024. Underlag inför kommande beslut i samtliga kommuner förbereds.

Regelbunden avstämning av budgetutfall	2023-04-26	2023-12-31	✓	
--	------------	------------	---	--

Kommentar:

Regelbunden avstämning av budgetutfall genomförs tillsammans med ekonom

Regelbunden information och dialog på APT om enhetens budget och utfall	2023-01-01	2023-12-31	✓	
---	------------	------------	---	--

Kommentar:

Regelbunden information av det ekonomiska läget sker på APT

Internkontroll

Inför förslaget till plan för intern kontroll för år 2023 hade kommunstyrelsens arbetsutskott ett arbetsmöte där det diskuterades och bedömdes risker och konsekvenser för processer och kontrollmoment. Vissa processer för intern kontroll ska följas av samtliga nämnder.

Kommunstyrelseförvaltningen har under året arbetat med intern kontroll enligt "Internkontrollplan 2023" som antagits av kommunstyrelsen.

Följande fem områden har kontrollerats:

- Inköp, köptrohet utifrån tecknade avtal
- Offentlighetsprincipens och sekretesslagens regler
- Delegation
- Ansökan statliga medel
- Informationssäkerhet

Den interna kontrollplanen för år 2023 har följts, samtliga kontroller har återrapporterats och mindre avvikelser har konstaterats, förutom inom ett område. Området där det konstateras avvikelser är inköp, köptrohet utifrån tecknade avtal.

Vid en övergripande granskning av inköp gjorda under 2023 kan vi konstatera att en del inköp sker utanför gällande lagstiftning och att avtalen inte följs. För ökad leverantörstrohet sker uppföljning av leverantörsfakturer för att granska förvaltningarnas beställningar av varor och tjänster så att de motsvarar gällande ramavtal. Enheten arbetar vidare med uppföljning av fakturer genom granskning av flera lokala leverantörer där inköp genomförs, resultatet följs upp av ekonomichef och information sker till chefer. Förutom dessa åtgärder planeras en utbildning: Att beställa rätt, där ekonomichef tillsammans med medarbetare arbetar fram e-Learning som stöd till chefer vid planering, beställning och uppföljning av varor och tjänster. Under 2023 har även enheten Ekonomi och styrning arbetat i samverkan med Upphandlingsenheten för att påskynda utvecklingen av en förändrad inköpsorganisation genom att vara pilotkommun för att implementera en ny inköpsorganisation i första läget på barn- och utbildningsförvaltningen. Vi följer och stödjer Västra Mälardalens kommunalförbund i deras uppdrag att arbeta vidare med kravspecifikation för e-handel med ett gemensamt beslut för genomförande. Det pågår även kunskapsinhämtning från systemleverantörer och andra kommuner som genomfört liknande processer.

Kontrollpunkten avseende delegation visar mindre avvikelse där inte besluten hänvisar till vilket avsnitt i delegationsordningen som avses.

Under 2023 har politiken aktivt deltagit i förarbetet och framtagandet av internkontrollplan för 2024.

Barnrättsarbete

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020 vilket innebär att barns rättigheter stärks när det gäller de rättigheter som uttrycks i barnkonventionen. En riktlinje har antagits i kommunen och implementering för politiker, chefer och medarbetare har startat. Information om barnkonventionen har lämnats på chefsforum samt vid flera enheters arbetsplatsträffar. I utredningar som genomförts har barnrättsperspektivet beaktats.

Ekonomi

Driftredovisning

Ekonomi, tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Verksamhetens intäkter	23 577	15 813
Verksamhetens kostnader	155 696	170 984
Nettokostnad	132 119	155 171
Budget	134 056	157 892
Årets resultat	1 937	2 721
Investeringsutgifter	49 555	32 456
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	49 555	32 456

Enhet/område/vht	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall jan-dec 2023	Avvikelse helår	Avvikelse prognos delår	Avvikelse prognos tertial
Kommunfullmäktige	1 662	1 575	1 644	-69	0	0
Kommunstyrelsen	4 711	5 344	4 927	417	0	0
Överförmyndaren	1 702	1 855	1 743	113	100	0
Kommundirektör	8 843	3 053	3 471	-417	-650	0
Administrativa enheten	3 507	9 453	8 890	562	0	0
HR-enheten	7 257	6 973	7 112	-138	100	0
Ekonomi och styrning	9 111	9 762	9 672	90	0	0
Näringsliv- och turism	5 890	6 751	6 607	144	0	0
Samhällsbyggnad	7 504	8 873	8 116	757	600	0
Teknisk verksamhet	19 303	35 549	35 850	-301	0	0
Gemensamma vht	62 702	68 704	67 139	1 565	1 350	500
<i>-varav driftbidrag till VMKF</i>	<i>4 067</i>	<i>5 223</i>	<i>3 935</i>	<i>1 288</i>	<i>1 150</i>	<i>500</i>
<i>-varav driftbidrag till RTMD</i>	<i>11 046</i>	<i>11 533</i>	<i>11 380</i>	<i>153</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>-varav driftbidrag till VMMF</i>	<i>6 279</i>	<i>5 918</i>	<i>5 918</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>-varav driftbidrag AKTAB</i>	<i>32 090</i>	<i>35 311</i>	<i>35 311</i>	<i>0</i>	<i>-360</i>	<i>0</i>
Summa	132 192	157 892	155 171	2 721	1 500	500

Kommentarer drift

I tabellen ovan visas sammanställning av ekonomin för den löpande verksamheten per enhet/verksamhetsområde. I raden Gemensamma verksamheter innehåller avgifter/bidrag till förbund, bolag och organisationer.

Utfallet för kommunstyrelsen är ett överskott jämfört med budget på totalt 2 721 tkr.

Politiken i kommunstyrelsen med kommunfullmäktige har en positiv avvikelse +348 som härrör till lägre kostnader på partistöd och förebyggande rådet likaså administrativa omkostnader.

Överförmyndariet har lägre kostnader än budgeterat på +113 tkr.

Kommundirektör redovisar ett underskott på - 417 tkr mot budget. Det som belastar är utredning av skolorganisationen, även kostnader för Vattentjänstplan samt larm/bevakning.

Administrativa enheten har en positiv avvikelse på +562 tkr som härrör till vakanser.

HR enheten redovisar ett underskott på -138 tkr. Underskottet härrör till licenskostnader och IT kostnader.

Ekonomi och styrning samt Näringsliv och turism har positiva avvikelse på +234 som härrör till personalkostnader.

Samhällsbyggnadsenheten redovisar ett överskott på +757 tkr. Enheten har haft personalomsättning under året där tre medarbetare har valt att gå vidare till andra arbetsplatser. Personalomsättningen har inneburit att verksamheten fått prioritera vilka uppdrag som kan genomföras.

Teknisk verksamhet har en negativ avvikelse på -301 tkr. Positiva avvikelser på intäkter för fiber, fritidsanläggningar och bidrag samfälligheter. Negativ avvikelse på fastigheter och skogar.

Gemensam verksamhet har en avvikelse på +1 565 tkr. Positiva avvikelserna härrör till VMKF, Räddningstjänsten, bostadsanpassningsbidrag, kollektivtrafiken, fackliga företrädare och företagshälsovård. Negativ avvikelse på snöröjning.

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt, tkr	Total budget fleråriga projekt	Budget 2023	Utfall jan - dec 2023	Avvikelse helår	Avvikelse prognos delår	Avvikelse prognos tertial
Markförvärv		6 397	0	6 397	4 000	0
Digitalisering detaljplaner		100	0	100	0	0
GIS		182	0	182	0	0
Diigitaliseringsprojekt KAK		500	0	500	500	0
Samhällsbyggnadsenheten	0	782	0	782	500	0
Trafiksäkerhetsåtgärder		500	372	128	300	0
Trygghetsskapande åtgärder		300	296	4	0	0
Trafik, trygghet o tillgängligh	0	800	667	133	300	0
Fiber		6 000	3 410	2 590	2 000	0
Beläggnings-UH övrigt		6 700	6 162	538	0	0
Lekplatser		200	230	-30	0	0
Gator, vägar, GC		2 200	803	1 397	500	0
Storgatan	26 000	15 605	8 471	7 134	7 600	7 600
Gatubelysning		1 080	1 080	0	0	0
Åtgärder enl broplan		1 000	287	713	500	0
Ny infart Vasagymnasiet		5 000	0	5 000	5 000	5 000
GC Engelbrektsgratan		900	414	486	0	0
GC Sofiedahlsgratan		1 000	29	971	0	0
Gata Alphyddan 2		800	74	726	0	0
Utsmyckning torg/centrummiljö		300	300	0	0	0
Ny Grundskola Infrastruktur		5 000	8 381	-3 381	0	0
Gator, vägar, GC, broar, lekplats	26 000	39 785	26 231	13 554	13 600	12 600
Nytorget		784	522	262	0	150
Fördj.stabilitetsutf etapp 3-8	9 500	1 499	0	1 499	1 300	0
Övrig infrastruktur	9 500	2 283	522	1 761	1 300	150
Investeringar KS ej spec.		200	0	200	0	0
Utrustning KF salen votering,m		100	0	100	0	0

Investeringsprojekt, tkr	Total budget fleråriga projekt	Budget 2023	Utfall jan - dec 2023	Avvikelse helår	Avvikelse prognos delår	Avvikelse prognos tertial
Skyltar anl. 11936 och		1 000	0	1 000	1 000	0
Inventarier KS	0	1 300	0	1 300	1 000	0
Elljusspår söder		1 681	591	1 090	800	500
Spår och leder		200	279	-79	0	0
Friluftsbad		100	26	74	100	0
Ekbacksbadet		603	603	0	0	0
Fritidsanläggningar	0	2 584	1 499	1 085	900	500
Expl Sättra Nordväst	21 000	500	127	373	400	0
Exploatering Kastanjen	7 900	800	0	800	800	0
Exploatering Syrenen		2 000	0	2 000	2 000	0
Expl. Fågeryövägen Brattberg.		500	0	500	500	0
Exploatering	28 900	3 800	127	3 673	3 700	0
Summa Investeringsprojekt	64 400	63 731	32 456	31 274	27 300	13 250

Investeringarna visar ett utfall på 32,5 miljoner kronor jämfört med budgeterade 63,7 miljoner kronor, vilket innebär en avvikelse på 31,3 miljoner kronor. Orsaker till överskottet består av olika delar. Ej nyttjade belopp för markförvärv, tidsförskjutning i de fleråriga projekten Storgatan, stabiliseringsåtgärder och fiber, Elljusspår på söder lägre utgifter än budgeterat samt tidsförskjutningar i projekten inom exploatering, ny infart gymnasiet och infartskyltar.

Framtid

År 2023 var ett utmanande år. Det oroliga världsläget med kraftig prisutveckling, höjda räntor och pensionskostnader. Detta i sin tur innebar diskussioner i offentliga sektorn om säkerhetsläget och om åtgärder så som effektiviseringar, besparingar, skattehöjningar och ökade statsbidrag. Det står klart att vi behöver fortsatt hantera dessa faktorer ihop med alla andra utmaningar som kommunerna behöver arbeta med. Ska kommunerna klara av dagens och morgondagens utmaningar kan vi inte fortsätta att göra som vi alltid har gjort.

Framåt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrenten om arbetskraften ökar bland annat till följd de demografiska förändringarna. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare att fortgå där fokus är att erbjuda en god och hälsosam arbetsmiljö där medarbetare trivs och vill bidra till verksamheten. Vidare är det fortsatt viktigt att satsa på att behålla och utveckla våra ledare och chefer.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram i attraktiva områden för att kunna erbjuda attraktiva och varierande bostäder för medborgaren och samtidigt öka attraktionskraft för potentiella inflyttare. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen.

Elförsörjningen är en stor utmaning i framtiden. Utbyggnaden av elsystem (vilket inkluderar bland annat nytt regionalnät, nya nätstationer och uppdaterat lokalnät) i ett mångårigt perspektiv både bakåt och framåt. Just nu kan den preliminära idrifttagningen ske någon gång 2026/2027. Lokalförsörjningen avseende verksamhetslokaler är även den en utmaning. Stora investeringar är på gång, bland annat ny grundskola, vilket kräver en långsiktighet i planeringen.

Stort fokus kommer också att ligga i framtagandet av strategiska dokument med dialog som kan hjälpa kommunen att få framdrift och riktning i den framtida planeringen av Arbogas utveckling. Som till exempel platsvarumärke, etableringsplan, strategiska samtal med Försvarsmakten och SAAB/Combitech, planeringsstrategi för översiktsplanen, klimatstrategi, vattentjänstplan samt flytt- och boendestudie. Fokus måste också vara på stödprocesser till våra chefer och dess verksamhet. Exempel på stödprocesser är införande av e-handel, inköpsorganisation, verksamhetsstyrning, ekonomisk planering och uppföljning, utformning och innehåll i den administrativa enheten, e-arkiv, säkerhet och krisberedskap.

Sammanfattning

Årets verksamhet

År 2023 var första året på mandatperioden vilket innebar för verksamheten att förhålla sig till det politiska programmet och den inriktning som kommunfullmäktiges mål indikerar. Utöver förvaltningens ordinarie grunduppdrag har det genomförts många aktiviteter. Ett axplock av aktiviteter redovisas i nedanstående punkter;

- Det politiska programmet för mandatperioden
- Kommunfullmäktiges övergripande mål för mandatperioden
- Kommunstyrelsens mål för mandatperioden och dess indikatorer
- Politikerutbildning
- Nytt gemensamt driftbolag inom vatten och avlopp tillsammans med Kungsörs kommun
- I februari lanserades en ny, moderniserad webbplats med fokus på service, användarvänlighet och tillgänglighet
- Framtagande av reviderat kommunvapen
- Investeringsbeslut och första spadtaget för ny grundskola
- Ny organisation för kommunens fritids- och kulturverksamheter
- Arbetet med Södra spåret slutfört
- Fortsatt högt betyg för service till näringslivet
- Ceremoni för nya svenska medborgare i samband med nationaldagen
- Chefoskopet, översyn av chefers organisatoriska förutsättningar
- Utbildning i medarbetarskap
- Nulägesanalys av verksamheterna utifrån 2022 års utfall
- Implementering ny inköpsorganisation
- Anpassning av verksamheten avseende nya regler om dygnsvila
- Ny leverantör företagshälsovård
- Firande av 25-års jubilarer
- Företagsbesök och morgonsoffor
- Flytt- och boendestudie
- Koncession för nytt regionalnät avseende kraftförsörjning
- Etableringsplan
- Flera evenemang genomförda så som Medeltidsdagar, Antikmässa och Julmarknad
- Arbete med att ta fram attraktiva tomter för bostäder och etableringsmark
- Markanvisningar
- Strategiska samtal med försvarsindustrin och Försvarsmakten.

Måluppfyllelse

Kommunstyrelsen har egna mål och indikatorer som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås. Till målen i styrmodellen finns indikatorer där syftet är att kunna följa

resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Kommunstyrelsen har 6 mål och 25 indikatorer. Under 2023 är 1 mål helt uppfyllt, 2 mål i hög grad uppfyllda och 3 mål delvis uppfyllda.

Ekonomi

Kommunstyrelsen visar för år 2023 ett överskott mot den ekonomiska ramen på 2 721 tkr. Överskottet beror framför allt på vakanta tjänster, lägre kostnader för kollektivtrafik, företagshälsovård och kommunförsäkringar samt högre intäkter för fiber. Underskott finns bland annat för ökade kostnader avseende snöröjning samt kommunövergripande utredningar.

Investeringarna visar ett utfall på 32,5 miljoner kronor jämfört med budgeterade 63,7 miljoner kronor, vilket innebär en avvikelse på 31,3 miljoner kronor. Orsaker till överskottet består av olika delar. Ej nyttjade belopp för markförvärv, tidsförskjutning i de fleråriga projekten Storgatan, stabiliseringsåtgärder och fiber, Elljusspår på söder lägre utgifter än budgeterat samt tidsförskjutningar i projekten inom exploatering, ny infart gymnasiet och infartskyltar.

Framtid

År 2023 var ett utmanande år. Det oroliga världsläget med kraftig prisutveckling, höjda räntor och pensionskostnader. Detta i sin tur innebar diskussioner i offentliga sektorn om säkerhetsläget och om åtgärder så som effektiviseringar, besparingar, skattehöjningar och ökade statsbidrag. Inför 2024 finns stora utmaningar. Vi behöver fortsatt hantera dessa faktorer ihop med alla andra utmaningar som kommunerna behöver arbeta med. Ska kommunerna klara av dagens och morgondagens utmaningar kan vi inte fortsätta att göra som vi alltid har gjort. Framåt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna. I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd de demografiska förändringarna. För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen. Elförsörjningen är en stor utmaning i framtiden. Utbyggnaden av elsystem i ett mångårigt perspektiv både bakåt och framåt. Lokalförsörjningen avseende verksamhetslokaler är även den en utmaning. Stora investeringar är på gång, bland annat ny grundskola, vilket kräver en långsiktighet i planeringen. Stort fokus kommer också att ligga i framtagandet av strategiska dokument med dialog som kan hjälpa kommunen att få framdrift och riktning i den framtida planeringen av Arbogas utveckling. Fokus måste också vara på stödprocesser till våra chefer och dess verksamhet.